

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОГО СТАНУ ДОСЛІДЖЕНЬ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ КНР ДО ЗАНЯТЬ РУХОВОЮ АКТИВНІСТЮ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Марченко Оксана¹, Се Чжімін², Лі Чжолінь¹, Лі Шуїнг¹, Лі Люсінь¹
¹Національний університет фізичного виховання і спорту України
²Університет Січан, КНР

DOI:10.32540/2071-1476-2025-1-099

Annotation

Introduction. An analysis of current scientific research on the motivation of Chinese students to engage in physical activity indicates the growing importance of this issue. This is due to a decrease in the level of physical fitness of students, which leads to a deterioration in their health, as well as the emergence of psychological problems such as stress and reduced work capacity.

Analysis of theoretical approaches to the formation of motivation for motor activity of student youth in the PRC.

Materials and Methods. To solve the tasks, a complex of theoretical methods was used, which included: the study and analysis of domestic and foreign scientific sources, as well as recommendations and international strategic documents in the field of physical culture and sports.

Results. The analysis of research by Chinese scientists highlights important aspects, such as the impact of the social environment, mass media and Internet platforms on the motivation of students to physical activity. A comparative analysis with studies in other countries allows us to identify both common trends and unique features of Chinese society. At the same time, the need for a more comprehensive and systematic approach to the study of motivation, which requires further scientific development, has been identified.

Conclusions A systematic study of modern research on motivation for physical activity among students in the PRC is necessary to create effective methods and strategies aimed at increasing the motivation of Chinese students to motor activity in the process of physical education. This, in turn, will help improve physical fitness and strengthen the health of young people in China.

Keywords: people's Republic of China, motivation, motor activity, physical culture and sports, students.

Анотація

Вступ. Аналіз сучасних наукових досліджень мотивації студентської молоді КНР до занять фізичною активністю вказує на зростаючу важливість цієї проблеми. Це обумовлено зниженням рівня фізичної підготовленості студентів, що спричиняє погіршення їхнього здоров'я, а також виникненням психологічних проблем, таких як стрес та зниження працездатності.

Мета дослідження: аналіз теоретичних підходів щодо формування мотивації до рухової активності студентської молоді КНР.

Для розв'язання поставлених завдань використовувався комплекс теоретичних методів, що включав в себе: вивчення та аналіз вітчизняних та іноземних наукових джерел, а також рекомендацій і міжнародних стратегічних документів у сфері фізичної культури і спорту.

Результати. Аналіз досліджень китайських вчених висвітлює важливі аспекти, такі як вплив соціального середовища, засобів масової інформації та інтернет-платформ на мотивацію студентів до фізичної активності. Порівняльний аналіз із дослідженнями в інших країнах дозволяє виявити як спільні тенденції, так і унікальні особливості китайського суспільства. Водночас, виявлено потребу в більш комплексному та системному підході до вивчення мотивації, що потребує подальших наукових розробок.

Висновки. Систематичне вивчення сучасних досліджень мотивації до фізичної активності серед студентів КНР є необхідним для створення ефективних методик і стратегій, спрямованих на підвищення мотивації студентської молоді КНР до рухової активності в процесі фізичного виховання. Це, в свою чергу, сприятиме покращенню фізичної підготовленості та зміцненню здоров'я молоді в Китаї.

Ключові слова: Китайська Народна Республіка, мотивація, рухова активність, фізична культура і спорт, студенти.

Вступ. У сучасних умовах розвитку Китайської Народної Республіки як впливової світової сили, питання фізичного виховання та здоров'я молоді набувають особливої актуальності. Дослідження мотивації до занять руховою активністю серед студентської молоді КНР є важливим не тільки для розуміння культурних особливостей суспільства, але й для формування стратегій зміцнення здоров'я нації. Адже саме молодь є рушійною силою соціально-економічного прогресу Китайської Народної Республіки.

Аналіз сучасних наукових досліджень свідчить про існування низки проблем, що негативно впливають на рівень рухової активності студентів КНР. Згідно з даними китайських вчених, спостерігається тривожна тенденція до зниження рівня фізичної підготовленості молоді, що, в свою чергу, сприяє погіршенню їхнього здоров'я та виникненню психологічних проблем, таких як стрес, тривожність та зниження працездатності [5, 10, 18]. Особливу увагу привертають дані про зростаючу поширеність ожиріння серед китайських школярів (близько 12% у 2020 році) та недостатню фізичну активність (майже 37% не дотримуються рекомендованих норм) [1, 10, 12, 14, 15, 19].

Погіршення екологічної ситуації, незбалансоване харчування та нерегулярний режим праці та відпочинку також є вагомими факторами, що негативно впливають на

здоров'я студентської молоді КНР [1, 10, 12, 14, 15, 19].

На жаль, існуюча система фізичного виховання у вищих навчальних закладах Китаю не завжди здатна ефективно протидіяти цим негативним впливам [23, 27].

В умовах зростання кількості китайських студентів, які мають проблеми зі здоров'ям через недостатню рухову активність, питання формування мотивації до занять фізичною культурою набуває критичного значення. Низький рівень мотивації ускладнює формування здорового способу життя та знижує ефективність профілактичних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я китайських студентів [12, 19, 27, 30].

У зв'язку з цим, дослідження мотиваційних факторів, що впливають на рухову активність студентської молоді КНР, є актуальним та своєчасним. Воно спрямоване на пошук шляхів підвищення ефективності системи фізичного виховання КНР та зміцнення здоров'я майбутнього покоління країни.

Дослідники КНР наголошують, що мотивація до рухової активності серед студентів КНР недостатня, інноваційні підходи до фізичного виховання впроваджуються лише в обмеженій кількості закладів і є швидше винятками [8, 15]. Це підтверджує необхідність пошуку нових ефективних методів фізичного виховання, що сприяють покращенню фізичного та психологічного здоров'я китайських студентів. Підтримка фізич-

ного та психічного благополуччя молоді є важливою для національного розвитку КНР, а створення сприятливих умов для підтримки здоров'я вимагає активного формування мотивації до занять фізичною активністю серед студентів.

Дослідження мотивації є однією з ключових проблем, що привертала увагу людей як в історії, так і в сучасності. Актуальність цієї теми обумовлена тим, що мотивація людини має багатогранну природу і включає в себе взаємодію фізичного і духовного аспектів, а також біологічних і соціальних чинників [3, 9]. Успішність будь-якої діяльності залежить не лише від знань і здібностей індивіда, але й від його прагнень самореалізації, досягнення високих результатів, тобто, від рівня мотивації [3, 4, 9]. Вищий рівень мотивації означає, що існує більше факторів, які стимулюють людину до активності, що, своєю чергою, дозволяє досягти більших результатів.

Аналіз мотиваційних чинників, які спонукають китайських студентів до занять фізичною культурою і спортом, є важливою проблемою в контексті фізичного виховання в Китайській Народній Республіці. Дослідження вчених довели, що низька самооцінка фізичної підготовленості може призвести до розвитку комплексів, зниження мотивації до занять фізичною культурою і спортом і, як наслідок, погіршення фізичного здоров'я [4, 9, 20].

Акцентуючи увагу на значний внесок китайських дослідників у вивчення проблеми формування мотивації студентів КНР через засоби та методи фізичного виховання, варто зазначити, що в науковій літературі не було виявлено досліджень, присвячених обґрунтуванню та розробці алгоритму формування мотивації до фізичної активності серед китайської молоді, розвитку фізичних якостей студентів КНР. Аналіз наявної науково-педагогічної літератури показує, що проблема формування мотивації до занять фізичною культурою та спортом серед молоді КНР не стала предметом спеціального дослідження. Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю систематичного аналізу наукових розробок і теоретичних концепцій, присвячених формуванню мотивації до рухової активності серед молоді КНР. Глибоке розуміння цих процесів дозволить не лише заповнити існуючі прогалини у наукових знаннях, а й сприяти розробці ефективних стратегій підвищення рівня фізичної підготовленості та здоров'я молоді в КНР.

Метою дослідження є аналіз теоретичних підходів щодо формування мотивації до занять руховою активністю студентської молоді КНР в процесі фізичного виховання.

Проблематика роботи відповідає плану НДР НУФВСУ за темою 3.1 «Удосконалення системи педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей, підлітків і молоді в закладах освіти на 2021-2025 рр».

Для розв'язання поставлених завдань використовувався комплекс теоретичних методів, що включає в себе: вивчення та аналіз вітчизняних та іноземних наукових джерел, а також рекомендацій і міжнародних стратегічних документів у сфері фізичної культури і спорту. З використанням платформи Google Академія було

проаналізовано фаховий матеріал, зокрема наукові статті, методичні посібники та автореферати з проблематики дослідження.

Результати. Мотивація є однією з найважливіших тем, яка завжди привертала увагу людства – від глибокої давнини до сучасності. Актуальність цієї проблеми зумовлена тим, що феномен мотивації багатогранний і охоплює різні аспекти людської діяльності, поєднуючи фізіологічні, психологічні, біологічні та соціальні елементи [2, 3, 9].

Значення мотивації в будь-якій сфері діяльності неможливо переоцінити, адже успіх залежить не лише від знань і вмінь особистості, а й від її прагнення досягти високих результатів, самореалізуватися і самоствердитися. Саме мотивація виступає як рушійна сила, що стимулює людину до активності і забезпечує досягнення значних результатів. Вивчення факторів, що впливають на мотивацію китайських студентів до занять фізичною активністю, зокрема спортом, є важливою проблемою в контексті фізичного виховання в Китаї, оскільки саме мотиваційні фактори мають вирішальне значення в поведінці особистості і в стимулюванні її активної діяльності [9].

У наукових дослідженнях термін «рухова активність» зазвичай розглядається як будь-яка фізична діяльність, що ініціює рухи тіла та має за мету витрачання енергії. В рамках нашого дослідження рухова активність включає не лише звичні повсякденні рухи, як-от ходьба чи легка фізична праця, але й регулярні фізичні вправи, що охоплюють тренування та спортивні заняття [16, 18, 27, 28, 29]. У цьому контексті «рухова активність» і «заняття спортом» можуть співпадати, оскільки заняття спортом є специфічною формою рухової активності [27, 28].

Проблема низької мотивації студентів Китаю до занять руховою активністю стає дедалі

актуальнішою, про що свідчать численні наукові дослідження китайських вчених [1, 2, 22], які відзначають, що велика кількість студентів КНР має недостатній рівень фізичної підготовленості, що ускладнює успішне виконання державних тестів з фізичного виховання, що передбачені навчальними програмами КНР [2, 8, 22, 23, 24]. Вченими також виявлені проблеми зі здоров'ям серед китайської молоді, включаючи надмірну вагу, порушення постави, проблеми з опорно-руховим апаратом, а також психічні відхилення [14, 28, 30].

Дослідження таких китайських учених, як Чжун Хуа, Чжан Дябао, Цинь Чунбо, Чжан Хуэй, Цзэн Сяосун (2020) і Гэн Цзе, Сюй Хун, Ван Фэнхуи, Сунь Цилинь (2020), підтверджують посилення проблеми погіршення здоров'я студентів КНР, що робить її важливим державним питанням у галузі фізичної культури та спорту [22, 24, 27, 30]. Вирішення цієї проблеми вимагає невідкладних дій для успішної реалізації державної політики КНР в цій сфері. Окрім цього, студентська молодь КНР все частіше стикається з прогресуючою гіпокінезією, що має ряд негативних наслідків [1].

Го Сюїн (2018) у своїй теорії цільової орієнтації пропонує інтеграцію різних когнітивних чинників, таких як сприйняття власних здібностей і потреби у досягненнях. Водночас, Сюе Фен (2010) акцентує увагу на важливості теорії самовизначення для розуміння взаємозв'язку між мотивацією і фізичними вправами серед студентів. Дослідження Кан Сяна (2020) розглядає вплив спортивних мотиваційних відеороликів на мотивацію до фізичної активності, хоча не розглядаються чинники, що комплексно впливають на мотивацію.

Незважаючи на значний інтерес дослідників до проблематики мотивації студентської молоді у сфері фізичної культури та спор-

ту, констатується відсутність чіткого системного підходу до аналізу мотиваційних пріоритетів студентів КНР. Зазначена наукова прогалина актуалізує проблему та свідчить про її соціальну значущість. Окремі дослідження, як-от роботи Lu Xinxin та Li Xin (2017), висвітлюють зв'язок між ціннісними орієнтаціями у сфері фізичної культури та спортивною мотивацією. Проте, слід зазначити, що наявні дослідження характеризуються недостатньою глибиною аналізу конкретних факторів, що впливають на мотивацію студентів [12, 16, 18, 19].

Пояснення зазначеної проблеми ґрунтується на існуючих теоретичних прогалинах та відсутності узгодженого підходу до розуміння мотиваційних факторів. Теорія цільової орієнтації Го Сютіна (2018) акцентує увагу на когнітивних аспектах мотивації, проте не забезпечує комплексного розкриття проблеми в студентському середовищі. Дослідження Сюе Фена (2010) та Кан Сяна (2020) демонструють зв'язок між мотивацією та виконанням фізичних вправ, однак не охоплюють цей процес у широкому соціокультурному контексті студентського життя в КНР.

Отже, проблема низької мотивації китайських студентів до рухової активності зумовлена недостатнім дослідженням цього аспекту та відсутністю комплексного підходу до вивчення мотиваційних чинників. З огляду на це, важливо дослідити вплив сучасного способу життя, технологічних змін, педагогічних підходів та інших соціальних чинників для розуміння їх впливу на мотивацію студентів до фізичної активності та визначення ефективних стратегій підвищення мотивації в умовах китайської освітньої системи.

Аналіз мотивації китайських студентів до фізичної активності вимагає глибокого розуміння культурного контексту. Традиційні китайські філософії, такі як конфуціанство та даосизм, наго-

лошували на гармонії тіла і духу, що знайшло своє відображення у фізичних практиках [6, 7, 16, 17, 18]. Проте, сучасна урбанізація та зміна способу життя призвели до зменшення фізичної активності серед молоді. Дослідження взаємодії традиційних цінностей та сучасних трендів дозволить розробити ефективні стратегії для підвищення мотивації студентів до занять руховою активністю.

Дослідження мотивації студентів до занять руховою активністю у закладах вищої освіти КНР охоплює широкий спектр питань, серед яких важливе місце займає вивчення культурних та соціальних впливів. Особливий інтерес представляє аналіз того, як традиції та обряди, пов'язані з фізичною активністю, впливають на мотивацію китайської молоді. Звернення до історичного контексту спортивної культури давнього Китаю є важливим кроком для розуміння еволюції фізичних вправ. Історичні дослідження свідчать про те, що фізичні вправи в давнину були тісно пов'язані з культурними, релігійними та соціальними аспектами життя [6, 11, 12].

Спортивні традиції відігравали значну роль у формуванні спільнот, об'єднуючи людей через спільні фізичні заходи. Різноманітні види вправ, військові мистецтва та традиційні ігри не тільки сприяли розвитку фізичних навичок, але й відображали глибокі культурні цінності та етичні принципи [6, 17, 18]. Важливим аспектом спортивної культури давнього Китаю було прагнення до гармонії тіла й духу, а також врахування природних ритмів і законів. Ці принципи знаходили своє відображення у спортивних практиках, сприяючи формуванню цілісного підходу до фізичного розвитку. Вивчення спортивних традицій давнього Китаю допомагає зрозуміти, як спортивна культура взаємодіяла з іншими сферами життя суспільства та сприяла формуванню колективної ідентичності. Цей

історичний контекст є важливим для аналізу сучасних тенденцій у сфері фізичного виховання та мотивації студентів до рухової активності в КНР.

Отже, аналіз культурних та соціальних впливів на мотивацію студентів до занять руховою активністю в КНР є важливим для розробки ефективних стратегій підвищення фізичної активності молоді. Звернення до історичного контексту спортивної культури давнього Китаю дозволяє зрозуміти глибинні культурні цінності та традиції, які впливають на сучасне ставлення до фізичної активності.

Важливим аспектом проблеми мотивації до рухової активності є її соціальний вимір, який охоплює вплив соціального середовища, взаємодію з однолітками, а також роль родини та громади. Сприяття та підтримка соціального оточення мають значний вплив на мотивацію молоді до фізичної активності. Взаємодія з однолітками, родиною та суспільством формує не тільки індивідуальні переваги, але й загальне ставлення до фізичної активності як невід'ємної складової здорового способу життя [10, 12, 19].

Важливим аспектом дослідження мотивації до рухової активності є трансформація освітніх стратегій у сфері фізичного виховання та спорту в КНР. Цей процес охоплює розробку та впровадження комплексних програм фізичної культури в університетах, створення ефективної системи оцінювання рівня фізичної підготовленості студентів, застосування інноваційних методів викладання дисципліни «Фізичне виховання», а також використання особистісно орієнтованих педагогічних стратегій, спрямованих на стимулювання інтересу до фізичної активності серед студентської молоді [10, 12, 26].

Особливого значення набуває забезпечення доступності психологічної підтримки для студентів, які займаються спортом, а також

належне фінансування спортивних програм. Сучасні технології та зміни стилів життя також мають значний вплив на мотивацію до рухової активності. Віртуальна та доповнена реальність, популярні мобільні додатки для фітнесу та здоров'я, онлайн-гейміфікація спортивних заходів – всі ці інновації можуть стати ефективними інструментами для стимулювання інтересу студентів до фізичної активності. Зокрема, організація віртуальних турнірів може слугувати додатковим стимулом для залучення студентів до рухової активності [26, 30].

Важливим фактором мотивації до фізичних вправ є ментальні та емоційні аспекти, такі як психологічний комфорт, адаптація до фізичних навантажень, вплив стресових факторів та ефективні засоби релаксації. Не менш важливим є врахування впливу соціального статусу та економічної ситуації китайських студентів, оскільки ці фактори можуть суттєво вплинути на їх мотивацію до занять спортом [16].

Модернізація освітньої системи в Китайській Народній Республіці, що здійснюється протягом останніх двох десятиліть, зумовила значні зміни у сфері фізичного виховання. Система фізичної культури в КНР є інтегрованою моделлю, яка поєднує національні традиції, сучасні методики та кращі світові практики. Державна політика Китаю спрямована на формування активної, здорової особистості, яка відповідає вимогам соціалістичної ринкової економіки країни. Ця стратегія орієнтована на формування громадян, які демонструють високий рівень фізичної активності та усвідомлюють свою відповідальність перед суспільством [16, 18].

Реформування системи фізичного виховання в КНР ґрунтується на ідеології загальнодержавної системи спорту. Сучасна модель розвитку фізичної культури в країні базується на двох основних

стратегічних напрямках: досягнення високих спортивних результатів (олімпійська стратегія) та сприяння зміцненню здоров'я нації. Пріоритетність олімпійської стратегії, зокрема в контексті міжнародної спортивної політики, є очевидною [15].

Фізичне виховання є невід'ємною складовою навчальних програм у китайських коледжах та університетах. Для студентів першого та другого курсів передбачено обов'язкові заняття з фізичної культури. На третьому курсі цей курс переходить у розряд факультативних дисциплін, надаючи студентам можливість самостійного вибору. Проте, фізична культура зберігає свій обов'язковий статус на загальнодержавному рівні [12, 13].

Незважаючи на вжиті заходи, китайські вчені висловлюють стурбованість щодо зниження рівня фізичної підготовленості студентської молоді КНР протягом останнього десятиліття. Ця тенденція може призвести до негативних соціальних наслідків, погіршення фізичної підготовки майбутніх поколінь, а також вплинути на загальний стан здоров'я населення та мобілізаційні ресурси країни. У зв'язку з цим, державні органи освіти та спорту КНР вживають активних заходів для поліпшення ситуації. Важливим кроком у цьому напрямку стало представлення у жовтні 2016 року документу «Здоровий Китай до 2030 року», який визначив стратегічні напрями розвитку системи фізичного виховання на наступні 15 років [7, 10, 26]. Пандемія COVID-19 також внесла свої корективи, спричинивши зниження рівня фізичного розвитку студентів та ускладнення реалізації програм фізичного виховання [32].

Варто зазначити, що в КНР існують як обов'язкові, так і факультативні форми організації фізичного виховання для студентів. Обов'язковий курс фізичної культури включає заняття з різних ви-

дів спорту, таких як легка атлетика, гімнастика, баскетбол, футбол та ушу. Крім того, студенти мають можливість обрати факультативну дисципліну, яка доповнює основні заняття та включає інші види спорту [16, 17, 18].

Оцінювання рівня фізичної підготовленості студентів у Китаї здійснюється за допомогою комплексу контрольних тестів, розроблених відповідно до національного стандарту фізичної підготовленості школярів і студентів КНР (CNSPFS), затвердженого у 2014 році. Цей стандарт визначає перелік обов'язкових тестів і нормативів, які повинні відповідати певному рівню розвитку фізичних якостей.

Особливості китайської системи оцінювання:

- **комплексний підхід:** система оцінювання в Китаї спрямована на всебічне охоплення різних аспектів фізичної підготовленості, таких як витривалість, сила, швидкість, спритність і гнучкість;
- **національний стандарт:** усі навчальні заклади КНР використовують єдиний національний стандарт (CNSPFS) для оцінювання фізичної підготовленості студентів, що забезпечує єдині критерії та порівняльність результатів;
- **обов'язкові тести:** існує чітко визначений перелік обов'язкових тестів, які повинні скласти всі студенти. Ці тести охоплюють різні види фізичних вправ і завдань, що дозволяє оцінити рівень розвитку кожної фізичної якості;
- **нормативи:** для кожного тесту встановлено певні нормативи, які визначають рівень фізичної підготовленості студента. Студенти, які не відповідають встановленим нормативам, можуть бути зобов'язані відвідувати додаткові заняття з фізичної культури. Порівняно з українською системою, можливо, виникають

відмінності в обраному наборі тестових завдань, а також в оцінювальних критеріях. Кожна країна може враховувати свої специфічні вимоги та особливості в системі фізичного виховання та спорту при розробці методів оцінювання фізичної підготовленості студентської молоді. Відповідно до національного стандарту фізичної підготовленості школярів і студентів КНР (CNSPFS), який було затверджено у 2014 р., фізичну підготовленість прийнято оцінювати за рівнем розвитку якісних параметрів рухової діяльності, таких як витривалість, сила, швидкість, спритність і гнучкість.

Вчені наголошують на необхідності врахування психологічних та соціальних чинників, які визначають мотиваційні пріоритети китайських студентів щодо занять різними видами рухової активності. Матеріалізованим результатом фізичного виховання є рівень сформованості індивідуальної фізичної культури студента. За даними Се Чжімін'я [16, 17, 18] виявлено, що частина китайських студентів має низький рівень фізичної підготовленості, чималої кількості та відсутній інтерес до рухової активності.

У наукових працях професора Т.Ю. Круцевич розглядаються фактори, що впливають на формування цінностей студентів через фізичну культуру, зокрема зазначено, що на розвиток стійкого позитивного ставлення до регулярних занять фізичними вправами як важливого елемента індивідуальної фізичної культури впливають батьки, навчальні заклади, коло спілкування, мікросередовище та інші соціальні чинники [10, 15].

На сьогодні лише близько 10 % факторів у формуванні інтересу молоді КНР до здорового способу життя здійснюють преса і телебачення [10]. Натомість, більша увага з боку китайської молоді зосереджена на Інтернеті

та соціальних мережах, які стають важливим джерелом мотивації для різних аспектів життя, в тому числі, для занять фізичною активністю [23, 24]. Завдяки унікальним комунікаційним можливостям, що їх пропонує Інтернет, ця платформа стала ключовим інструментом для розповсюдження інформації, яка впливає на різні сфери життєдіяльності. Проте, разом із безліччю переваг, Інтернет не позбавлений негативних наслідків, зокрема проблема інтернет-залежності (ІА), яка стає предметом уваги суспільства на різних рівнях [7, 8, 14, 30]. За даними статистики, до грудня 2021 року кількість користувачів Інтернету в Китаї досягла 1,032 мільярда осіб, з яких більшість використовують мобільні телефони для доступу до мережі [China National Network of Industries (CNNIC), 2022] [13, 14].

Дослідження китайських вчених, зокрема Cheng M, Wang S, Wang Y, Zhang R та Qin L (2023), підкреслюють важливість фізичної активності для зниження рівня інтернет-залежності серед студентів коледжів. Отримані результати корелюються з даними експериментального дослідження, яке також засвідчило зменшення впливу Інтернету на мотивацію китайських студентів до рухової активності після впровадження відповідних змін. У контексті реалізації програми «Здоровий Китай 2030» («Healthy China 2030») [25, 26] уряд КНР наголошує на значенні здорового способу життя для молоді та активно працює над удосконаленням системи фізичного виховання. Програма «Здоровий Китай 2030» [25, 26] спрямована на:

- підвищення усвідомлення важливості рухової активності для здоров'я та добробуту молодого покоління Китаю;
- розвиток комплексних заходів для стимулювання активного способу життя серед студентської молоді;

– вдосконалення системи фізичного виховання, зокрема дітей, підлітків та молоді [35].

Однак, китайські вчені зазначають, що, окрім програм та технологій, важливим є також зміцнення соціальної інтеграції та формування позитивних соціальних взаємин серед китайської молоді [7, 30]. Інклюзивні підходи, що враховують різноманітні потреби та інтереси молоді, можуть сприяти її більш широкому залученню до активного способу життя та різних видів рухової активності.

Таким чином, результати проведеного аналізу підтверджують важливість комплексного підходу до формування мотивації студентів до рухової активності. Водночас із вдосконаленням освітніх програм та використанням сучасних технологій, необхідно враховувати соціокультурні фактори та створювати умови для соціальної інтеграції молоді КНР.

Дискусія.

Досліджуючи систему фізичного виховання в школах КНР, Глоба Г. В. зауважує, що на даний час як Західна Європа, так і Америка, переживають системну кризу не тільки в економічному плані, а й у сфері здоров'я населення, соціальному, освітянському аспектах [5]. Натомість, азійські країни тим часом залишаються поза увагою широкого загалу та наукових кіл України [5, 16]. На відміну від Сполучених Штатів, у нових стандартах Китаю об'єднали зміст фізичного виховання та санітарної освіти в єдиний набір стандартів. Зміст фізкультурної освіти включає у собі лекції про шкідливість алкоголю, куріння, статеве виховання, та аналіз небезпечних для життя захворювань, включаючи СНІД, уроки правильного харчування та ліки першої допомоги, а планування уроків фізкультури у тижневому циклі спирається на знання дитячої фізіології [5]. Культурні особливості КНР і рівень технологічного розвитку мо-

жуть впливати на сприйняття та мотивацію до занять руховою активністю в китайському суспільстві.

Професор Н.В. Москаленко, узагальнюючи основні результати аналізу розвитку шкільного виховання в Китайській Народній Республіці, підкреслює, що основними передумовами, які стали каталізаторами реформ у сфері фізичного виховання та створення нормативно-правової бази для фізичної культури і спорту в КНР, є економічні, політичні та ідеологічні фактори [16].

Відповідно до поглядів психологів, можна виділити два основних види мотивації: внутрішню та зовнішню [3, 4, 9]. Обидва ці типи мотивації є важливими для досягнення успіху та виконання поставлених завдань. Внутрішня мотивація виникає зсередини, ґрунтуючись на наших особистих цінностях та бажанні досягти особистого розвитку та отримати задоволення від реалізації своїх мрій [9]. Зовнішня мотивація ж залежить від зовнішніх стимулів, таких як похвала чи фінансова винагорода [9].

Враховуючи менталітет, релігійність, соціальне виховання, а також зовнішні й внутрішні чинники впливу, мотиваційні пріоритети молоді Китаю суттєво відрізняються від тих, що спостерігаються серед українських студентів, особливо в контексті фізичної активності. Наприклад, дослідження М.І. Маєвського [15]

показало, що серед студенток педагогічних навчальних закладів 56,7 % відвідують заняття фізичним вихованням головним чином для того, щоб уникнути проблем із атестацією чи заліком, а не для навчання нових вправ. Водночас, у дослідженні Се Чжімін'я [16, 18], зазначається, що китайські студентки демонструють схильність до підвищення рівня фізичної підготовленості та покращення стану здоров'я. Такі суттєві відмінності в мотиваційних пріоритетах можуть бути зумовлені різними чинниками, включаючи культурні традиції, соціальне оточення, доступність спортивних інфраструктур, підтримку з боку сім'ї та держави, а також вплив масових медіа та соціальних мереж.

Тому для досягнення певного успіху у формуванні мотивації до занять руховою активністю китайської молоді необхідно мати чітко сформульовані цілі, розроблений план дій і стійку наполегливість.

Висновки. Аналіз сучасних досліджень щодо формування мотивації студентської молоді КНР до занять руховою активністю виявляє зростаючу актуальність цієї проблеми. Тенденція до зниження рівня фізичної підготовленості китайських студентів, що, в свою чергу, негативно впливає на їхнє здоров'я, потребує комплексного та системного вивчення факторів, що впливають на мотивацію молоді до фізичної активності. Існуючі дослідження, як було зазначено,

охоплюють широкий спектр питань, включаючи вплив соціального середовища, культурних традицій, інформаційних технологій та навчальних стратегій. Проте, незважаючи на значний інтерес науковців до цієї проблематики, констатується фрагментарність та недостатня глибина аналізу окремих факторів. Дослідження вчених КНР виявляють важливі тенденції, такі як вплив соціального оточення, медіа та соціальних мереж на мотивацію студентів до рухової активності, а також виявлення особливостей мотиваційних пріоритетів в китайському суспільстві. Однак, недосконалий підхід до комплексного аналізу цих факторів і відсутність системного підходу до вивчення мотивації є значною проблемою, яка потребує подальших наукових зусиль.

Таким чином, систематичний аналіз і вивчення сучасних досліджень є ключовим для розробки методик і стратегій, спрямованих на покращення мотивації до рухової активності студентської молоді КНР в процесі фізичного виховання, що, в свою чергу, може позитивно вплинути на фізичну підготовленість та загальний рівень здоров'я молоді в КНР.

Перспективи дослідження будуть зосереджені на комплексному порівняльному аналізі мотивації студентів в різних країнах до занять руховою активністю.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що не існує жодного конфлікту інтересів.

Література:

1. Ван Ліхуа. Організація управління впровадженням державних стандартів фізичної підготовленості студентів у вищих навчальних закладах Китайської Народної Республіки: автореф. дис... к. н.: спец. 24.00.02. Харків, 2011. 20 с.
2. Ван Сяофей. Особливості організації занять школярів з фізичного виховання в Китайській Народній Республіці. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. 2017. № 49. С. 208-216.
3. Варій М. Й. Психологія особистості: навч. посіб.

References:

1. Van Likhua. Organization of management of the implementation of state standards of physical fitness of students in higher educational institutions of the People's Republic of China: PhD thesis ... Candidate of Sciences: specialty 24.00.02. Kharkiv, 2011. 20 с.
2. Van Siaofoey. Features of the organization of schoolchildren's physical education classes in the People's Republic of China. Means of educational and research work. 2017. № 49. С. 208-216.

- для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Центр учбової літератури», 2008. 591 с.
4. Воронова В. І. Психологія спорту: навч. посіб. Київ: Олімпійська література, 2007. 298 с.
 5. Глоба Г. В. Система фізичного виховання в школах Китаю: URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2012-10/12ggvesc.pdf>
 6. Гобова Є. В. Сорок років розвитку науки та освіти в Китаї. *Україна–Китай. 2018.* № 14. С. 64–69.
 7. Гончарук А. З. 40 років Політики РЕФОРМ та відкритості КИТАЮ. *Україна–Китай. 2018.* № 14. С. 8–15.
 8. Гэн Цзе, Сюй Хун, Ван Фэнхуи, Сунь Цилян. Текущая ситуация и меры противодействия внедрению основных стандартов физического воспитания в колледжах и университетах. Основано на исследовании основных стандартов физического воспитания в колледжах и университетах по всей стране. *Shenyang Sport University. 2020.* № 39 (01). С. 20–28. DOI: <https://doi.org/10.12163/j.ssu.2020.01.04>
 9. Іллін Є. П. Мотивація і мотиви / Є. П. Іллін; переклад з рос. мови, передмова та примітки Т. В. Тадєвої. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 512 с.
 10. Китайська національна промислова мережа (CNNIC) (2022). 50-й статистичний звіт про стан розвитку Інтернету в Китаї. Доступно за адресою: https://www.djyanbao.com/preview/3314801?from=search_list.pdf
 11. Ли Яньхуэй. Новая динамика высшего образования в Китае. *Вестник НГПУ. 2015.* № 6(28). С. 151–158.
 12. Ляо Цайчжи. Формування культури здоров'я у студентів вищих навчальних закладів КНР: дис. канд. пед. н.: 13.00.02. Харків, 2012. 207 с.
 13. Лю Лу. Науково-методичне обґрунтування професійної діяльності спеціалістів фізичної культури і спорту в Китайській Народній Республіці (на прикладі провінції Хебей): дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02. Харків, 2011.
 14. Лунячек В. Е. Сучасна освіта Китаю: проблеми і перспективи розвитку. *Постметодика. 2013.* №1. С.47–54.
 15. Лі Жіжун. Стратегія оптимізації шкільного фізичного виховання на тлі «Здорового Китаю 2030». *Journal of Guangzhou Institute of Physical Education. 2019.* № 1. С. 122–124.
 16. Марченко О., Се Чжімін. Національні стандарти і тести в структурі визначення рівня фізичної підготовленості студентської молоді Китайської Народної Республіки. *Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія. 2022.* № 2. С. 73–81. DOI: <https://doi.org/10.32652/spmed.2022.2.73-81>
 17. Марченко О., Се Чжімін, Брічук М. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом як важ-
 3. Varii M. Y. Personality Psychology: a textbook for students of higher educational institutions. Kyiv: Center for Educational Literature, 2008. 591 с.
 4. Voronova V. I. Psychology of sport: a textbook. Kyiv: Olympic literature, 2007. 298 с.
 5. Hloba H. V. The system of physical education in Chinese schools: URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2012-10/12ggvesc.pdf>.
 6. Forty years of development of science and education in China. *Ukraine-China. 2018.* № 14. С. 64–69.
 7. Honcharuk A. 40 years of China's Reform and Openness Policy. *Ukraine-China. 2018.* № 14. С. 8–15.
 8. Нэн Tsze, Сиуь Khun, Ван Фэнхуи, Сунь Цилян. Current situation and measures to counteract the implementation of basic standards of physical education in colleges and universities. Based on a study of the basic standards of physical education in colleges and universities across the country. *Shenyang Sport University. 2020.* № 39 (01). С. 20–28. DOI: <https://doi.org/10.12163/j.ssu.2020.01.04>
 9. Illin Ye. P. Motivation and motives / E.P. Ilyin; translation from Russian, foreword and notes by T.V. Tadeeva. Tadeeva. Ternopil: Uchytelna
 10. 10 China National Industrial Network (CNNIC) (2022). 50th statistical report on the state of the Internet development in China. Available at: https://www.djyanbao.com/preview/3314801?from=search_list.pdf.
 11. Ly Yankhuэй. New Dynamics of Higher Education in China. *NGPU Bulletin. 2015.* № 6(28). С. 151–158.
 12. Liao Tsaichzhy.. Formation of health culture in students of higher educational institutions of the PRC: Candidate of Pedagogical Sciences: 13.00.02. Kharkiv, 2012. 207 с.
 13. Liu Lu. Scientific and methodological substantiation of professional activity of specialists in physical culture and sports in the People's Republic of China (on the example of Hebei Province): Candidate of Pedagogical Sciences (PhD) in Physical Education and Sports: 24.00.02. Kharkiv, 2011.
 14. Lunyachek V. E. Modern education in China: problems and prospects of development. *Postmethodology. 2013.* №1. С.47–54.
 15. Li Zhizhun.. Strategy for optimizing school physical education against the background of “Healthy China 2030”. *Journal of Guangzhou Institute of Physical Education. 2019.* № 1. С. 122–124.
 16. Marchenko O., Se Chzhimin. National standards and tests in the structure of determining the level of physical fitness of student youth of the People's Republic of China. *Sports medicine, physical therapy and ergotherapy. 2022.* № 2. С. 73–81. DOI: <https://doi.org/10.32652/spmed.2022.2.73-81>
 17. Marchenko O., Se Chzhimin, Brychuk M. Motivation to engage in physical culture and sports as an

- лива умова функціонування ефективної системи фізичного виховання Китайської Народної Республіки. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2022. № 4. С. 42-49. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.4.42-49>
18. Марченко О., Се Чжімін. Дослідження особливостей мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури і спорту студентської молоді України і КНР. *Теорія і практика фізичної культури і спорту*. 2023. № 1. С. 163-172. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6424-1/2023-163-172>
19. Марченко О., Се Чжімін. Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання в КНР. *Молодь та олімпійський рух*: зб. тез доп. XV Міжнар. конф. молодих вчених, 16 верес. 2022 р., м. Київ: НУФВС
20. Маєвський М. І. Ціннісні орієнтації у сфері фізичної культури і спорту студентів педагогічних спеціальностей: дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02. Умань, 2016. 251 с.
21. Москаленко Н.В., Яковенко А.В., Сидорчук Т.В. Фізичне виховання школярів у зарубіжних країнах (XX ст. – початок XXI ст.): монографія. Дніпро, 2020. 220 с.
22. Чжу Хайтао, Ян Фань, Ченг Лянлян. Исследование влияния разработки государственной программы физического воспитания в колледже на физическое здоровье студентов: на примере Чунцина *Гуанчжоуского спортивного университета*. 2017. № 37 (03). С.97-100.
23. Ху Ліфей. Особливості формування фахових знань та рухових навичок у майбутніх учителів фізичного виховання в університетах Китаю: дис. ... к. пед. н.: спец.: 13.00.02. Луганск, 2014.
24. Чэн Шоулин. Оценка физической подготовленности учащихся и студентов Китая: оптимизация и программное обеспечение URL: <https://core.ac.uk/reader/304295780>
25. Naumkina S. M., Lichkovska M. R., 2023 The Phenomenon Of China's Modernization As One Of The Alternative Ways Of The New World Order. «Політичне Життя», 1 – 2023, С24-27. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.3>
26. Ninth Global Conference on Health Promotion, Shanghai 2016. World Health Organization (WHO). Healthy China 2030 (from vision to action). Available: <https://www.who.int/teams/health-promotion/enhanced-wellbeing/ninth-global-conference/healthy-china>.
27. Guan, Y., Tan, G.-x., Li, Y.-x., and Liu, H.-y. (2019). Фізичні вправи зменшують залежність студентів університетів у Китаї від мобільного телефону: посередницька роль самоконтролю. *Міжн. J. Environ. рез. Громадське здоров'я* 16:4098. doi: 10.3390/ijerph16214098
28. Pan Y, Zhou D, Shek DTL. Participation in After-School Extracurricular Activities and Cognitive
- important condition for the functioning of an effective system of physical education in the People's Republic of China. Theory and methods of physical education and sports. 2022. № 4. С. 42-49. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.4.42-49>
18. Marchenko O., Se Chzhimin. Study of the peculiarities of motivational and value attitude to physical culture and sports of student youth of Ukraine and China. Theory and practice of physical culture and sports. 2023. № 1. С. 163-172. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6424-1/2023-163-172>
19. Marchenko O., Se Chzhimin. Modern trends in the development of physical education in China. Youth and the Olympic Movement: collection of abstracts of the XV International Conf. of Young Scientists, September 16. 2022, Kyiv: NUFVS.
20. Maievskyi M. I. Value orientations in the field of physical culture and sports of students of pedagogical specialties: PhD thesis in Physical Education and Sports: 24.00.02. Uman, 2016. 251 с.
21. Moskalenko N. V., Yakovenko A. V., Sydorчук T. V. Physical education of schoolchildren in foreign countries (XX century – early XXI century): monograph. Dnipro, 2020. 220 с.
22. Chzhu Khaytao, Yan Fan, Chenh Lianlian. Cheng Liangliang. Research on the impact of the development of the state college physical education program on the physical health of students: the case of Chongqing Guangzhou Sports University. 2017. № 37 (03). С.97-100.
23. Khu Lifei. Features of the formation of professional knowledge and motor skills in future teachers of physical education at universities in China: PhD thesis: specialty: 13.00.02. Luhansk, 2014.
24. Chэн Shoulyn.. Evaluation of physical fitness of pupils and students in China: optimization and software URL: <https://core.ac.uk/reader/304295780>.
25. Naumkina S. M., Lichkovska M. R. The Phenomenon Of China's Modernization As One Of The Alternative Ways Of The New World Order. «Political Life, 1 – 2023, pp. 24-27. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.3>
26. Ninth Global Conference on Health Promotion, Shanghai 2016. World Health Organization (WHO). Healthy China 2030 (from vision to action). Available: <https://www.who.int/teams/health-promotion/enhanced-wellbeing/ninth-global-conference/healthy-china>.
27. Guan, Y., Tan, G.-x., Li, Y.-x., and Liu, H. Exercise reduces university students' mobile phone addiction in China: the mediating role of self-control. *Int. J. Environ. res. Public Health* 16:4098. doi: 10.3390/ijerph16214098
28. Pan Y, Zhou D, Shek DTL. Participation in After-School Extracurricular Activities and Cognitive Ability Among Early Adolescents in China: Moder-

- Ability Among Early Adolescents in China: Moderating Effects of Gender and Family Economic Status. *Front Pediatr.* 2022;10:839473. doi: 10.3389/fped.2022.839473
29. Ryan R., Deci E. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness Handbook of Self-Determination Research* University Rochester Press, 2004. 470 с.
30. Song C, Gong W, Ding C, et al. Physical activity and sedentary behavior among Chinese children aged 6-17 years: a cross-sectional analysis of 2010-2012 China National Nutrition and health survey. *BMC Public Health.* 2019;19:936. doi:10.1186/s12889-019-7259-2.
- ating Effects of Gender and Family Economic Status. *Front Pediatr.* 2022;10:839473. doi: 10.3389/f
29. Ryan R., Deci E. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness Handbook of Self-Determination Research* University Rochester Press, 2004. 470 с.
30. Song C, Gong W, Ding C, et al. Physical activity and sedentary behavior among Chinese children aged 6-17 years: a cross-sectional analysis of 2010-2012 China National Nutrition and health survey. *BMC Public Health.* 2019;19:936. doi:10.1186/s12889-019-7259-2.

Марченко Оксана

Національний університет фізичного виховання і спорту України
вул. Фізкультури, 1, Київ, Україна, 03680
o.mar4enko17@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0007-1959-0986>

Се Чжімін, Лі Чжолінь, Лі Шуїнг, Лі Люсінь

Національний університет фізичного виховання і спорту України
вул. Фізкультури, 1, Київ, Україна, 03680